

מפלגות פוליטיות הן אבן בסיס לקיום משטר דמוקרטי תקין בהיותן אמצעי לביטוי הרצון הפוליטי של אזרחי המדינה ולהשתתפותם בשלטון. בנוסף, קיומן של מפלגות מאפשר פלורליזם, ערך יסוד בדמוקרטיה, אשר מוצא את ביטויו הן במהלך ההתמודדות בבחירות לשלטון והן בצורך להתחשב בעת קבלת החלטות שלטוניות במגזרים ובדעות השונות בחברה הישראלית, המיוצגים בידי המפלגות השונות.

מכוח החשיבות הציבורית המתוארת, קבע המחוקק, בין היתר, כי מפלגות המיוצגות בכנסת תקבלנה מימון שוטף מהמדינה לארגון פעולותיהן וקיום הקשר הארגוני והרעיוני עם הציבור, ותהיינה נתונות לביקורת על ניהול חשבונותיהן השוטפים על ידי מבקר המדינה.

הנכסים המצויים בחזקת כל מפלגה נועדו לשרת צרכי ציבור, ועל כל מפלגה חלה חובת נאמנות הן כלפי כלל הציבור והן כלפי חבריה ותומכיה המיוצגים על ידה. לפיכך על כל מפלגה לנהל את ענייניה הכספיים, ובכלל זה את נכסיה, בנאמנות ובשקיפה תוך ניצולם המיטבי, בהתחשב בייעודם ובמטרות המפלגה. ניהול שאינו נאות יביא לאבדן נכסים, לבזבז כספים ולהגדלת חובות המפלגה וגירעונה.

הביקורת נערכה במפלגות המיוצגות בכנסת ובתאגידיהן המפלגתיים והתמקדה בהיבטים שונים הכרוכים בניהול נכסי דלא נידי על ידי מפלגות ובכללם שמירת זכויות ורישומן בפנקסי המקרקעין, מכירת נכסים או השכרתם, מדיניות ונהלים לטיפול בנכסים, תשלום חובות לרשויות מקומיות בגין נכסים ושמירת תיעוד.

עוד נבחנה עסקה במקרקעין בהיקף של כ-98 מיליון ש"ח שנעשתה על ידי תאגיד מפלגתי ואשר כעולה מהדוח לא התמלאו בה התנאים הנדרשים בחוק לגבי סוג עסקה כזו. על התאגיד המפלגתי לבחון מחדש את העסקה על כל הנובע מכך.

הביקורת נעשתה באופן מקצועי וללא משוא פנים תוך התעמקות באיתור הנכסים השונים והצגת הממצאים בפני המפלגות ותאגידיהם המפלגתיים ועל כך יבואו על הברכה עובדי משרדי.

שומה על המפלגות להקפיד על שמירת נכסיהם מכח חובת הנאמנות החלה עליהם ולתקן את הליקויים.

הביקורת מובילה את המפלגות השונות לנקיטת צעדים לתיקון הליקויים ובכך למעשה מחזקת את מעמדן וציבותן הפיננסית של המפלגות וכפועל יוצא את הדמוקרטיה בישראל.

מיכה לינדנשטראוס, שופט (בדימ')

מבקר המדינה

ונציב תלונות הציבור

ירושלים, תמוז התשע"ב

יוני 2012